

Газета издается на
балкарском языке
с 1924 года.

Интернет-версия:
gazeta.zamankbr.ru
 [gazeta_zaman](#)



ЗАМАН

КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИНИ ЭМ ПРАВИТЕЛЬСТВОСУНУ ГАЗЕТИ

ВРЕМЯ

ГАЗЕТА ПАРЛАМЕНТА И ПРАВИТЕЛЬСТВА КАБАРДИНО-БАЛКАРСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

САУГЬАЛАУ

«Сизни жетишмилеризиз Қъабарты-Малкъарны келир кезиүде айнышунда да жарапықъыла»

2021 жылны ахыр кюнлеринде Правительствуң июнде бардырылган күнчанчылык жайылышыда экономика, медицина, билим берүүдө, күнчанчылык, производство, спорт, кырал күнчанчылык, күнчанчылык, башка сфераларда жетишмиле болуптаган 60-дан аслам инсан кырал сауғалауда белгиленгенди. Аланы арасында Россияны Президентине, Қъабарты-Малкъарны Сыйлы грамоталарын алгандар, сыйлы алтагы тийшили болгандар да барды.

Сауғалауну ҚъМР-ни Башчысы Казбек Коков бар-

дырганды. Тобешиүе Парламентти спикери Татьяна Егорова, премьер-министр Мусукланы Алий эм башхала да квайтышанды.

Казбек Валерьевич, белгиленингенлени алгышшай, аларын хар бири да Қъабарты-Малкъарны айнышында улуу күйүн салтъанларын чөртгенди. Биринчиден а, ол жайылгынан республиканы экономикасында, социалдык сферасында жетишмиле бла шакырайреттени.



Казбек Коков Чечесланы Ларисаны сауғалайды.

сомгъя жетгенди. Ол а эки жыл маддад алтага болгъан тарихледен 20 процента асламды. 2019 жылда ВРП 171 миллиард, сом болгъанды.

Артыкъыда улуу жетишмиле эл мюлкөд этилгендиле. Казбек Валерьевич Билдиригендина, агропромышленный комплексде 68 миллиард сом бағасы продукция чыгъырлыганды (2020 жылны көрүмдөлөрнөн 110 процента). «Тийшили программаларын чеклеринде бардырылган жумушларында хайрындан эл мюлкө жараша жерле көнгөртгендиле. Аны хайрындан будай 10 процента көп ёсдордурулганда эмдэ 1 356 тонна жеттегенди. Аны бла бирге тахта көттегени, наңыкыланы тирлиги да көбейтгендии эмдэ ал тергеулеге көре 885 минт тонна болгъанды», - дегенди республиканы оноччусу.

Эл мюлкө продукцияны асырарча марадарла да күралгъанды. 2021 жылда аллай 7 жер ишленингенди, алда 32 минт тонна продукцияны туттаргъя онг барды. Битеу да бирге уа республикада 182 минт тонна эл мюлкө продукция асырарча жерле бардыла.

БЮДЖЕТ

Казбек Коков республиканы экономикасында туризмие ышанышуулук артыкъыда улуу болгъанын чөртгенди. Аны айтханына көре, жынын ичинде Қъабарты-Малкъарда миллиондан аслам адам солгузданды. «Биз да тарихледе 2024 жылда жетерге мурат салтъан эдик, алай аны алгъадан толтурургъя көлдөн келгенди», - деп көшханды.

Халкыны сатыу-алын онглары ишленингендерине эс бурганды республиканы Башчысы. Аны айтханына көре, розницада 180 миллиард сом бағасы жумушла толтурулганда. Ол а аны аллында жыны тарихленинде 25 процента көлдю.

Бюджеттин юсюндөн айтханда, ол 51 миллиард 710 миллион сомдан аслам болгъанды. Ол да 2020 жылны көрүмдөлөрнөн 880 миллионнанга көлдю. Алай бла план 18,5 процента аслам толтурулуп, бюджет 8 миллиард сомгъя көбейтгенди.

Ахыры 2-чи беттеди.



ЭКОНОМИКА

Республиканы оноччусу 2021 жыл коронавирус аурууну жайылгынан хатасындан жашауубуз, жылны

ичинде салтъан муратларыбыз түрленингендерин, болсада күйткүлтүрдөн жетишмиле бла күнчанчылык көлдөн келгенин чөртгенди.

Белгилүү этилген шартлагъя көре, 2021 жылда регионда чыгъырлыгъан продуктүүнү (ВРП) ёлчими, ал шартлагъя көре, 205 миллиард

КЕНГЕШ

Власть органлары ишлерине багъа берилгенди, байылгъа борчла салыннганда

2021 жылны ахыр кюнлөндөнде ҚъМР-ни Башчысы Казбек Коков Правительство бла кенгеш бардырып, жылны эсперлерин чыгарырганды эмдэ 2022 жылъя борчла салынганда. Республиканы оноччусу толтуруулаа власть органлары жылны ичинде тааммалгынан ишке иги багъа бергенин айттырады.

ЖУМУШЛАГЪА БАЙ ЭДИ
Жыльын шартла алынча толу болмажанларын, ала энти төрленингилерин белгилегенди. «Болсада 2021 жыл политика жана бла, толтурулган жумушлагъа, бёлжоннен финансалыгъа, салыннган борчлары магъаналыкъарына көре бай болгъанды. Кырал Думаны эм республиканы жер-жерли власть органларыны депутатлары айрыы күралып, бир-бир районларын башчылары алышынганда», - дегенди ол.

Озгъан жылда пандемиягъа къажа жумушла андан ары бардырылганларын чөртгендеги республиканы оноччусу. Битеу чырмаулагъа халыкъаралыкъарын чөртгендеги. «Болсада 2021 жыл жетишмиле көлгөнде күнчанчылыкъарын чөртгендеги. «Жарсыгъа, ауру алынча жокъ болмажанды, жукъгъанла энттә



лю салттаула бла промышленный индекс толтурулмагъанын белгилегенди, болсада чыгъырлыгъан товарларынды ёлчими 53 миллиард сом болгъанды.

Былтыр республикада Промышленностину айнтынуу фонду күралгъанды. Аны себеплиги бла Шимал Кавказда улуу инвестиция проектин тамамлау жумушла башлангандыла - Тырынаузда вольфрам-молибден жаращыръян комбинатын мурдурона тау мағъадан чыгъырлыгъан комплекс. Бир-бир промышленный предприятия лотындары зайлма алъянларында хайрындан а байыл промышленностьюндириги жанын төрленинде болуклары белгилениди.

Премьер-министр эл мюлкө жетишмилени энчи белгилегенди. 2020 жылны көрүмдөлөрнөн 110 процента толтурулганда эмдэ эл мюлкө 68,2 миллиард сом бағасы товарла чыгъырлыгъандыла. «Ал тергеулеге көре, будайын тирлиги 1,3 миллиард тонна болгъанды. Қъабарты-Малкъарны тарыхында биринчى көрүнүштөн тирлиги миллиард тоннадан озгъанды», - дегенди Мусукланы Алий.

Тахта көттегенин юсюндөн айтханда, алма, көртме, эрик дегенч төрөли битимле бла бирге голубика да ёсдорулоп башлагъанды. Шэнди ол 106,5 гектарда салынганды.

Ахыры 2-чи беттеди.



Геюорге күн,
башил ай
(январь), 11,
2022 жыл
№ 1 (21046)

Малкъар Россияне къошуулганлы - 195 жыл

Халкъны жашауун арталлыда башха ызға бургъан тарыхлары сайлау

Байыл 11 январьда Малкъар Россия империяны къуумуна къошуулганлы 195 жыл болады. Ол улуу тарых магъаналы ишиди. Миллетни кеси ыразылыгы бла биригире итиниүлүгү орус эм малкъар халкъаны араларында шүйлүкүнү, малкъар халкъны тарых айнышына кючю мурдрал салгъан халкъаны башлангандары болгъанды.

3 бет

Төгерек стол



Ёчюлmezлиж жулдузланы хапарларын айтхан акылман

3 бет

Спорт



Айырмалы дзюдоочулары - къара бел баула,

4 бет

ТЮБЕШИУ

Сылтауладан бири – уллу көллюлюк

МЧС-ни Къабарты-Малкъарда Баш управлениесында бу күнледе бардырылган пресс-конференцияда аны башчысы Михаил Надёжин ведомство-ну былтыргыш ишиниң юсюндөн билдиригендө.

Озған жыл республика эсептө төрт күйүн болум тиүшгендө эмдә социал жаңы 28 осал шарт болгъанды. От ёчолтуочу эмдә күтхарычу къяуалып иш бла 2360 керек чыкъагында ол санда 1150 керек отну ёчолторг. Алада 186 адамны күтхарылганда эмдә 800 миллион сом бағасы ырысынан сакыялайгъанды. Жарысугъа, кыйын кезиүледе онеки адам аушаханды.

От ёчолтуочуолени бла күтхарычууланы тири къармашуарлыны хайрындан, былтыр энчи белгилеп айттыра аллай уллу ёртнене болмайгъанды. Былай къаумала дагыда жол-транспорт болумлада адамланы күтхарыгъута



да къатышандыла. Былтыр аллай 420 шарт болгъанды.

Ведомствушина надзор этигүе да тишиши эс бурулады. Сагынылган кезиүде Баш управление специалисттери тюрлю-тюрлю обьектледе от тиуюшон сакыланы жаңы бла излемле къалай толтурулганларына көз жетдиригендиле; аллай

тиниүле 450 керек бардырылганда. Бу ишни чеклеринде юч мингден артык бузукъулук ачыкъалланганда, алана кетерире деп 256 эсгертири къагыл жазылганда. Административ бузукъулук этгенеге дагыда төрт жиэд аслам иш ачылганда.

Озған жыл черекледе бла көлледе онбеш адам батханды. Михаил Надёжин айтханнага көре, алар барысы да жууунургъа экин этилмеген жерледе

КОНКУРС

Эм игиле баямланырыкъыда

Көп болмай Къабарты-Малкъар къырал университеттөн «Точка кипения» арасында студентте, аспиранта, жаш алимле къатышкан «УМНИК» конкурс бардырылганда. Анда къыйматыл проектлени очно халда айыргъандыла.

Бу жол КъМКУ-дан бла КъМКУА-дан эришиуге 26 жаш алим къатышанды. Алана докладлары алты тюрлю тема бла байламыл болгъандыла: цифровалык технология; медицина эм саулуктуу сакылауга себепли эт-

ген технология; жанги материалла эм химия технология; жанги приборлар эм ақыллы производство технология; биотехнология; Ресурсну аягъан энергетика.

Презентацияны эсеплериңин көре финалгъа он ишми айыргъанды. Алана арасында Байтуугъанланы Исмайлыны Къабарты-Малкъарны хауа болумуна жарашира дарман хансланы ёдкоруюн амаллары», Жүртүбайланы Абдулкеримни «Диабетден ауруғанларга аш-азызъ жарашидыру»



МАГОМЕЛДАНЫ Сулайман.

Себеплик



Сабий больница – жанги оборудование

РусГидро компанияны Къабарты-Малкъарда бөлөмю, «Энергидан түтгъанла» деген жандаруулук проектини чеклеринде, бизни республикада сабий клиника больница – медицина оборудование бергенди.

– Энергетикле сатып алган алты инфузиялы шприц, насос бизни бағыту ишибизде бек изленеди. Ала анестезияда, хирургияда, терапияда хайрлапылдыла. Бу аппаратта саусалырларыны къанларына дармаланы кереклисича, мardасындан оздурмай күяргъа онг бередиле. Къол алай астар амал ажыкъо. Биз энергетиклеке бек ыразыбыз, сау болсунла, - дегендө больницаны баш врача Мадина Кашежева.

Сагыныгъан проектин чеклеринде РусГидро хар жыл сайын бу бағыту учрежденияга медицина техника сатып алды. Алгыныры электротюб генератор, реабилитация оборудование, бронхоскоп эм башха оборудование берилгенди. Алана барыны да магъанасы айтып айтмаша улуду. Сөз ючон, артроскопия техникинан хайрындан тобукъылгъа операция эттерге онг чыкъанда. Ары дери уа бағыларыга тишиши саузуланы федерал клиникалары жибериге түшгендө.

Саулагайтана, быйыл компания бизни республикада медицина эм билим берүү учрежденияларга, спорт эм жамаатуу организацияларга юч миллион сом бағасы болушлук этгендө.

Саулагайтана, быйыл компания бизни республикада медицина эм билим берүү учрежденияларга, спорт эм жамаатуу организацияларга юч миллион сом бағасы болушлук этгендө.

КъМР-ни Муслиманларыны дин управлениесы.

болгъандыла.

МЧС-ни Элбрусдагы күтхарычу бөлүмюнүн келечилери ол түйрелде 167 излеу-күтхарычу иш бардыргъандыла. Алана кезиүонде 168 адам къынылыкъадан күтхарылганда, жырысугъа, ёлгөнде да болгъандыла – 25 адам. Былай шартлана тингтенде, специалисте бу оюнгъа келгенди: туристле көбүсүнде кесперини къарууларын билмейдиле, баргъан жолларыны къынылыгъын да толу аңгыламайдыла. Бирлерини къолларында уа керек затлары да болмаачуу.

Управленияны башчысы журналистене сорууларына да жууапла бергенди, ведомствунын жангы жылъя борчларыны юсюндөн да къысха айтханды. Былтыр абитуриенттерине күтхаруулар оңг чыкъында. Озған жыл чөлөнгөнде күтхаруулар оңг чыкъында. Былай шартлана тингтенде, специалисте бу оюнгъа келгенди: туристле көбүсүнде кесперини къарууларын билмейдиле, баргъан жолларыны къынылыгъын да толу аңгыламайдыла. Бирлерини къолларында уа керек затлары да болмаачуу.

УЛБАШЛАНЫ Мурат.

СПОРТ



Айырмалы үзүодочулагы – къара бел баула

Республиканы Спорт министрсүсүнде дээдочулатарбызы 2021 жылда жетишимилини эсеплери чыгарылганда.

Жыйынын ахшы жумуш бла башланганды – көп жылланы бет жарыкты ишлегени ючон Спорт министрсүнүн ыразылыкъында күтхарууларында.

Жыйынын ахшы жумуш бла башланганды – көп жылланы бет жарыкты ишлегени ючон Спорт министрсүнүн ыразылыкъында күтхарууларында.

Текужевге, Ролан Кунижевке, Мыйыланы Хаджимусага, Мильдана Кабулова, Эфендиланы Астемире, Сейфуллах Урусовка эм башхала берилгенди.

Даражалы эришиуледе хорлап, спортун уастасына марданы Яннаны Магомет, Балаланы Мажит, Гүлпопланы Алина, Алибек Мидов, Гайыланы Омар, Галим Марышев толтургъандыла, ала барысы да къара бел баула бла сауғыланганда.

Школу тренерлери Шауаланы Ханафий белгиленгендө. Дээдочулатын Шауаланы Ханафий белгиленгендө. Дээдочулатын Шауаланы Ханафий белгиленгендө. Дээдочулатын Шауаланы Ханафий белгиленгендө.

Ханафий белгиленгендө. Дээдочулатын Шауаланы Ханафий белгиленгендө. Дээдочулатын Шауаланы Ханафий белгиленгендө.

Ханафий белгиленгендө. Дээдочулатын Шауаланы Ханафий белгиленгендө.